

Δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένα παλιό, φθηνό, χαλασμένο ψυγείο. Κάποιος από την γειτονιά το είχε πετάξει παραδίπλα στους κάδους, προφανώς χωρίς να ειδοποιήσει την υπηρεσία απομάκρυνσης ηλεκτρικών συσκευών ή ογκωδών απορριμμάτων του δήμου, για αυτό και βρίσκονταν εκεί για μέρες. Ήταν αρχές Αυγούστου, καύσωνας και άδεια πόλη. Ένα βαριεστημένο πρωινό έφευγα για δουλειά και το αμάξι, σταθμευμένο εκεί κοντά, ήταν η αφορμή να παρατηρήσω κάτι διαφορετικό. Στο ψυγείο υπήρχε κολλημένο ένα χαρτί, έγραφε με μεγάλα γράμματα «πάρε ένα δροσερό νεράκι». Παρατήρησα ότι με κάποιο παράδοξο τρόπο το ψυγείο ήταν συνδεδεμένο με μπαλαντέζα και μάλλον λειτουργούσε κανονικά!

Εκείνη τη στιγμή έφθανε στους κάδους μια νεαρή ρακοσυλλέκτρια με το καροτσάκι της. Εφαξε στους κάδους συνοπτικά με μια αυτοσχέδια μεταλλική βέργα με γυριστό τελείωμα και αφού δεν βρήκε τίποτε χρήσιμο, ξεφύσησε, σκούπισε τον Αυγουστιάτικο ιδρώτα της και στάθηκε να κοιτάζει το ψυγείο. «Συγγνώμη Κύριε, τι γκράφει;», «Γράφει ότι αν θες έχει δροσερό νερό μέσα». Άνοιξε την πόρτα του ψυγείου και το βλέμμα της φωτίστηκε. «Αλήθεια, μπορώ να πάρω;» με ρώτησε απορημένη. Της έγνεψα καταφατικά. Έβγαλε ένα νεράκι διστακτικά, το άνοιξε και ήπие με δροσερές απολαυστικές γουλιές σχεδόν το μισό. Έπειτα έβγαλε ένα αναστεναγμό ευχαρίστησης και με κοίταξε. «Άντε καλή σου μέρα» της είπα ευδιάθετος.

Το συμβάν ήταν ένα μικρό σοκ για εμένα, μια βασική ανάγκη μας, όπως ένα δροσερό νερό μέσα στον Αυγουστιάτικο καύσωνα, αποτελούσε για κάποιον συνάνθρωπό μας μια πολυτέλεια. Κλεισμένοι στον μικρό ιδιωτικό μας κόσμο, έχουμε συνηθίσει να παρατηρούμε ακραία φτωχούς ανθρώπους που ψάχνουν καθημερινά στα δικά μας σκουπίδια, προκειμένου να επιβιώσουν, σαν να είναι κάτι εντελώς φυσιολογικό. Κάποιος εκεί στην γειτονιά όμως είχε κάνει μια απλή υπέρβαση, είχε εμπνευστεί μια πανέμορφη χειρονομία προσφοράς και ανθρωπιάς, κάτι που με είχε πραγματικά ταρακουνήσει.

Έτσι γυρνώντας από την δουλειά την επόμενη μέρα, είχα αποφασίσει να συμμετάσχω και εγώ. Πήγα στο παντοπωλείο της γειτονιάς, αγόρασα μια εξάδα και κατευθύνθηκα προς το ψυγείο. Εκείνη την στιγμή ένας παλιατζής είχε μόλις σταματήσει με το τρίκυκλό του και επεξεργαζόταν πως να το φορτώσει, ωστόσο φαίνεται ότι τον είχε παραξενέψει ότι το ψυγείο λειτουργούσε. «Αν θες άνοιξε να πεις ένα δροσερό νεράκι» του είπα όταν έφθασα αρκετά κοντά. Με κοίταξε καχύποπτος, έπειτα άνοιξε με περιέργεια το ψυγείο, πήρε το τελευταίο μπουκαλάκι, το περιεργάστηκε διαπιστώνοντας ότι ήταν καινούριο και κλειστό, το άνοιξε και ήπие απολαυστικές γουλιές δροσιάς. Έμεινε εκεί να στέκεται απορημένος περιμένοντας μια εξήγηση. «Δεν ξέρω πως ξεκίνησε» του είπα «αλλά λειτουργεί και δροσίζει κάθε μέρα αρκετούς περιπλανώμενους, όπως εσένα τώρα. Το τροφοδοτεί η

γειτονιά. Καταλαβαίνω ότι είναι χρήματα για εσένα, αλλά θα σου πρότεινα να μην το πάρεις».

Κάτι άλλαξε στο βλέμμα του, η καχυποψία του χάθηκε, διαφορετικά συναισθήματα πάλεψαν μέσα του. Μια κοινωνία που, όπως είχε μάθει από μικρός, του φέρθηκε πάντοτε σαν σκουπίδι, τώρα ξαφνικά του προσέφερε κάτι χωρίς αντάλλαγμα, κάτι τόσο απλό αλλά και τόσο πολύτιμο συνάμα, ένα κρύο νεράκι τον Αύγουστο. «Αν είναι έτσι, τότε δεν θέλω να πάρω αυτό το ψυγείο» είπε χαμογελαστός ανοίγοντας την πόρτα του και κάνοντάς μου νόημα για να βάλουμε μαζί μέσα τα νερά που κρατούσα. Μια έντονη συναισθηματική ζεστασιά με κατέλαβε. «Αλλά... ίσως κάποιος άλλος θελήσει να το πάρει. Ένα σημείωμα ίσως, δεν θα το έπαιρναν αν τους έλεγα, τους ξέρω σχεδόν όλους που κυκλοφορούν σε αυτήν την πλευρά της πόλης, αλλά μερικοί δεν ξέρουν καν να διαβάζουν ή μπορεί να έρθει και κάποιος από αλλού χωρίς να ξέρει». «Τι προτείνεις;» τον ρώτησα, «Το πιο ασφαλές θα ήταν να το βιδώσουμε κάτω» απάντησε «Ναι αλλά πως;».

«Γεια σου Σάκη» με χαιρέτισε εκείνη τη στιγμή ένας γείτονας από την ίδια πολυκατοικία. «Γεια σου Χριστόφορε, έλα λίγο ρε συ να μας πεις και εσύ τη γνώμη σου». Ο Χριστόφορος σκονισμένος φορώντας την κόκκινη φόρμα εργασίας του, είχε μόλις παρκάρει και κουβαλούσε το κουτί με τα εργαλεία του, προφανώς γυρνώντας από κάποια δουλειά σπίτι. Ήταν ηλεκτρολόγος. «Α για το ψυγείο» είπε χαμογελώντας. «Αλήθεια ποιος το έφτιαξε;» τον ρώτησα με περιέργεια καθώς ο Χριστόφορος κατά κάποιο λόγο πάντα ήξερε τα νέα στη γειτονιά. Βέβαια είχα ήδη παρατηρήσει ότι το καλώδιο κατέληγε στο διπλανό υπόγειο του συνταξιούχου ξυλουργού Κυρ Γιώργου αλλά δεν γνώριζα τίποτε άλλο. «Ο πιτσιρικάς ανιψιός του Κυρ Γιώργου, σπουδάζει ψυκτικός και ήθελε να δει αν καταφέρνει να το επιδιορθώσει. Το είχε αφήσει στο ρεύμα να λειτουργεί όσο διαρκούσε η επίσκεψή του στον θεϊό του για να δει πως πάει. Έπειτα μαζί σκέφτηκαν να το αφήσουν με μερικά νεράκια για να δροσίσουν οποιοδήποτε περνούσε. Από τότε το έχουν αφήσει στην πρίζα». «Τι όμορφη χειρονομία;» είπα, «Όμως, από εδώ με τον φίλο, θέλουμε να σιγουρευτούμε να μην το πάρει κανείς, σκεφτήκαμε ίσως να το βιδώσουμε κάτω», «Καλή ιδέα, είμαστε τυχεροί γιατί κουβαλάω το ισχυρό μου τρυπάνι, μπορώ να κάνω τρύπες, αλλά με τι θα το στερεώσουμε;». Εκείνη τη στιγμή ο παλιατζής πήγε στην μικρή του καρότσα και έβγαλε μια αρκετά μακριά αλυσίδα, «Αυτό λες να κάνει μάστορα;» ρώτησε...

Οι μέρες πέρασαν και περισσότεροι από την γειτονιά βρέθηκαν πρόθυμοι να αγκαλιάσουν το παράδοξο, σχεδόν σουρεαλιστικό αυτό εγχείρημα. Υπήρχαν πάντα δροσερά νεράκια στο ψυγείο ενώ άρχισαν να εμφανίζονται και γιαουρτάκια, φρούτα και άλλα. Από το μπαλκόνι μου που έβλεπε στους κάδους παρατηρούσα τους ρακοσυλλέκτες όταν έφταναν εκεί. Η ανυπομονησία τους να ανοίξουν την πόρτα του –κοινωνικού- ψυγείου, σαν να ανοίγουν συσκευασία δώρου, ήταν πρόδηλη στο βάδισμά τους. Άλλες φορές όταν ήταν δυο ή τρεις μαζί, γέλια και χαχανητά ακούγονταν.

Ωστόσο γρήγορα αντιληφθήκαμε ότι παρόλο που η γειτονιά μας είχε κτιστεί από φτωχούς πρόσφυγες, υπήρχαν και άνθρωποι που δεν μοιράζονταν τις ίδιες ανθρώπινες αξίες. Δεν αξίζει όμως να χαλάσουμε αυτή την όμορφη ιστορία για να αφηγηθούμε τις πράξεις ασχήμιας που τους επέβαλαν τα ρατσιστικά, μισανθρωπικά τους ένστικτα. Θα αναφέρουμε μόνο ότι το ψυγείο επισκευάστηκε μερικές φορές και ότι τελικά ένας –Έλληνας- άστεγος, ο οποίος είχε τυχαία βρεθεί στο σημείο, το είχε σώσει από βέβαιο οριστικό βανδαλισμό, ντροπιάζοντας με τα λόγια του αυτούς που είχαν βαλθεί να το ξεκάνουν. Από τότε κανείς δεν πείραζε το ψυγείο, στο οποίο επιπλέον γκραφιτάδες είχαν επέμβει καλλιτεχνικά, ενισχύοντας οπτικά την λειτουργία του.

Ήταν το πραγματικό καμάρι της μικρής μας γειτονιάς. Ποτέ κάποιος κάδος με σκουπίδια δεν λειτουργούσαν τόσο συνεκτικά για μια γειτονιά. Αργότερα ένα μπαγκάκι κήπου που είχε προστεθεί εκεί κοντά στο πεζοδρόμιο πρόσφερε την δυνατότητα για ένα ευχάριστο διάλειμμα στον γνωστό ή στον άγνωστο περιπλανώμενο. Κάποιοι ρακοσυλλέκτες, η νεαρή ρακοσυλλέκτρια που είχα δει εκείνο το πρωινό και μάλλον ο σύντροφός της, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης φύτεψαν ένα δενδρύλλιο ελιάς στην θέση ενός κομμένου από τον δήμο δένδρου και ένα αναρριχητικό φυτό που άνθισε αργότερα με πανέμορφα άνθη και αγκάλιασε ένα πρόχειρο ξύλινο πλαίσιο που είχε στο εντωμεταξύ φτιαχτεί πίσω και στο πλάι από τους κάδους...

Πολλοί θα μπορούσαν να μιλήσουν ώρες για το πώς θα γίνει η κοινωνία μας καλύτερη, ο Κυρ Γιώργος δεν είχε διαβάσει ποτέ του δοκίμια και φιλοσοφικά έργα, δεν ήταν διανοούμενος, ούτε ήταν και της εκκλησίας. Ήταν ένας απλός συνταξιούχος ξυλουργός σε μια μικρή λαϊκή συνοικία... αλλά με μια αυθόρμητη πράξη του είχε ξεκινήσει κάτι υπέροχο: ένα ψυγείο που κατάφερνε να λιώνει τους πάγους της αδιαφορίας και να ενώνει... Εντάξει δεν άλλαξε και την κοινωνία θα μας πείτε μερικοί, ή μήπως την άλλαξε λιγουλάκι; θα διαφωνούσαν κάποιοι άλλοι... Κάποια επόμενη φορά που θα πιείτε ένα δροσερό νεράκι αυτό το καλοκαίρι αναλογιστείτε το...

Άντε στην υγιά σας...

Ένα διαφορετικό τριζόνι μέσα στην ησυχία της καλοκαιρινής νύχτας...